

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 1 april 1924 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående tull å för velocipeder avsedda kedjor.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion nr 57 har herr *Laurén* hemställt, »att riksdagen behagade besluta, att rubrik 1091 i gällande tulltaxa måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Velocipeder:

— — — — —
kedjor (även i längder) och andra delar, ej särskilt nämnda,
1 kg. 1 kr. 60 öre».

Till stöd för förslaget har motionären anført följande:

Motionen.

»Enligt rubrik 1091 i gällande tulltaxa utgör tullen för avpassade kedjor och andra ej särskilt nämnda delar till velocipeder kronor 1: 60 pr kg. Den formulering, rubriken erhållit beträffande kedjor till velocipeder, har haft till följd, att importörerna — för att undgå den för cykeldelar bestämda tullen — som regel importera kedjorna i längder om 250 å 300 fot, varigenom desamma i tullhänseende icke bliva hänförliga till velocipeddelar, utan till rubrik 787 »Kedjor ej s. n. andra slag, vari länkjärnet har en diameter av mindre än 6 mm., ävensom ledbultkättingar (Galls)». Tullsatsen för varor hänförliga till denna rubrik utgör endast 10 kronor för 100 kg. Avpassningen av kedjorna är en synnerligen enkel procedur (kedjebultarna uttagas på behöfliga ställen), men genom att utföra densamma inom landet nedbringas tullkostnaderna sålunda från kronor 1: 60 till 10 öre per kg. eller med $\frac{15}{16}$. Att den för cykeldelar stadgade tullsatsen så lätt skulle kunna »kringgås» beträffande kedjor, torde icke hava varit lagstiftarnas mening, och sådan ändring av rubrik 1091, att även velocipedkedjor i längder bliva dit hänförliga, synes därför vara på sin plats. En dylik ändring torde även stå i full överensstämmelse med nämnda tulltaxe-rubriks uppställning och tillämpning beträffande andra delar än kedjor. Rubriken omfattar nämligen icke blott färdigarbetade delar till velocipeder utan även obearbetade (exempelvis endast gjutna och ej vidare bearbetade delar), beträffande vilka erfordras en helt annan och avsevärt större arbetsprocedur för att de skola bliva användbara till velocipeder än vad fallet är beträffande kedjor i längder.

Det gäller sålunda i detta fall icke att införa någon ny tull eller hindra någon »förädling» av en importerad råvara — såsom »förädling» kan nämligen

den ovan nämnda enkla procedur att avpassa kedjorna ej alls betecknas — utan endast att hindra det nu praktiserade »kringgäendet» av den för velocipeddelar stadgade tullsatsen och härigenom få tullbeskattningen av kedjor i överensstämmelse med tullen å övriga velocipeddelar.»

Med anledning av den föreliggande motionen har bevillningsutskottet berett sig tillfälle att taga del av följande ärende, som är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. *Utskottet.*

I en den 9 augusti 1923 dagtecknad, till finansdepartementet ingiven skrift, vilken sedermera överlämnats till handelsdepartementet, har aktiebolaget C. E. Johansson i Eskilstuna, med förmålan att bolaget upptagit tillverkning av velocipedkedjor, gjort framställning om ökat tullskydd å sådana kedjor. Över denna framställning hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen, efter remiss, den 15 mars 1924 gemensamt avgivit yttrande, vilket, såsom belysande det föreliggande spörsmålet, tryckts såsom bilaga till detta betänkande.

Under hänvisning till innehållet i ämbetsverkens berörda yttrande vill utskottet här endast omnämna följande.

Ämbetsverken hava erinrat, att tullsatserna för färdiga velocipeder (rubrik 1090) och för avpassade kedjor och andra, ej särskilt nämnda delar därtill (rubrik 1091), avvägs i förhållande till varandra, så att tullsatsen för velocipeddelar så nära som möjligt skulle motsvara tullen å färdiga velocipeder, samt att i § 1 d) tulltaxeunderrättelserna föreskrives, »att, där taxan stadgar samma tullsats för *delar* till en vara som för varan i dess helhet, eller eljest innehåller bestämmelser rörande tullbehandlingen av delar till visst varuslag, stadgandet äger tillämplighet allenast å föremål, vilka äro bestämt igenkännliga såsom delar till sådan vara». I anslutning därtill hava ämbetsverken framhållit, att, då i längder inkommande kedjor av den beskaffenhet, som användes för velocipeder, även finna användning inom maskinindustrien såsom transmissioner, vore artikelns hänförande till rubriken för velocipeddelar redan på grund av angivna bestämmelse utesluten. Därtill komme, att sistnämnda rubrik beträffande kedjor till velocipeder uttryckligen vore begränsad till sådana, som vore avpassade.

I ett ämbetsverkens utlåtande bifogat yttrande har Sveriges maskinindustri-förening avstyrkt den gjorda framställningen om ökat tullskydd å velocipedkedjor och därvid bland annat framhållit, att det måste anses oriktigt att generellt taget betrakta ledbultkätting som velocipedkedjor, alldenstund ledbultkätting användes för många andra ändamål än för utväxlingsanordningen för velocipeder, exempelvis vid hissar, transportörer, kraftöverföringar i allmänhet, båtutrustningar, spinnerier o. d.

Då, efter vad kommerskollegium och generaltullstyrelsen i ovanberörda yttrande anfört, här icke, på sätt motionären ansett, föreligger ett fall, då av tulltekniska skäl någon ändring är påkallad, hänför sig det föreliggande

*Utskottets
yttrande.*

spörsmålet till frågan om det tullskydd, som må bära tillkomma den inhemska kedjeindustrien.

Liksom bevillningsutskottet tidigare såväl vid denna som vid de senare årens riksdagar på angivna skäl avstyrkt samtliga förslag, som avsett ändring av gällande tullskydd, där icke tulltekniska skäl varit avgörande, har utskottet i detta fall ansett, att prövning av förslag till ändring av gällande tullskydd för den ifrågavarande kedjeindustrien bör anstå till den revision av tulltaxan, som torde komma till stånd inom den närmaste framtiden.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 57 av herr Laurén, om ändring i gällande bestämmelser angående tull å för velocipeder avsedda kedjor, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 april 1924.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: se under betänkande nr 24.

Reservation

av herr *Eithander*.

Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen,

i anledning av Aktiebolaget C. E. Johanssons framställning till Kungl. Finansdepartementet den 9 augusti 1923 angående förhöjt tullskydd för velocipedkedjor.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Handelsdepartementet.

I skrivelse till Kungl. Finansdepartementet den 9 augusti 1923 har Aktiebolaget C. E. Johansson i Eskilstuna hemställt, att åtgärder måtte vidtagas i syfte att förslag bleve framlagt för riksdagen om förhöjning av tullskyddet för velocipedkedjor.

Sedan Herr Statsrådet anmodat Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen att gemensamt häröver avgiva utlåtande, få ämbetsverken, med återställande av remissakten samt med överlämnande av ett av Sveriges Maskinindustrieförening avgivet yttrande, äran anföra följande.

Enligt gällande tulltaxa draga färdiga velocipeder (rubr. 1090) en tull av 20 kronor per stycke, under det att avpassade kedjor och andra, ej särskilt nämnda delar därtill (rubr. 1091) äro åsatta en tull av 1 krona 60 öre per kilogram. Tullsatserna för ifrågavarande rubriker hava under tidernas lopp undergått vissa förändringar. Den ledande principen vid avvägningen av förhållandet mellan tullsatsen för färdiga velocipeder och tullsatsen för velocipeddelar har emellertid alltid varit, att tullsatsen å de sistnämnda så nära som möjligt skulle motsvara tullen å färdiga velocipeder, varvid medelvikten för dessa beräknats utgöra 12 kilogram. Bevillningsutskottet vid 1898 års riksdag har också i sitt betänkande (nr 17) angående ändring av bestämmelserna rörande tullbehandlingen av velocipeder såsom sin mening uttalat, att, då dessa till största delen vore föremål för inhemsk tillverkning och på det de fabriker, vilkas verksamhet allenast bestode i att sammansätta till största delen från utlandet införda delar till velocipeder, ej måtte särskilt gynnas, en lämplig skyddstull borde åsättas velocipeddelar.

Vid ett konsekvent genomförande av denna princip borde sålunda velocipedkedjor, vilka — till skillnad från luftpumpar, ringklockor, lyktor, för velocipedens skötsel erforderliga verktyg och andra dylika tillbehör — obestriddigen utgöra integrerande delar till velocipeden, beläggas med den för sådana delar gällande tull. Emellertid föreskrives i tulltaxeunderrättelserna § 1 d) att, "där taxan stadgar samma tullsats för *delar* till en vara som för *varan* i dess helhet, eller eljest innehåller bestämmelser rörande tullbehandlingen av delar till visst varuslag, stadgandet äger tillämplighet allenast å föremål, vilka äro bestämt igenkännliga såsom delar till sådan vara". Då nu i längder inkommande kedjor av den beskaffenhet, som användas för velocipeder, även finna användning inom maskinindustrien såsom transmissioner, dels mellan maskiners olika element, dels mellan axelledningen och maskinerna, är artikelns hänförelse till rubriken för velocipeddelar redan på grund av ovan angivna bestämmelse utsluten. Därtill kommer, att rubriken 1091 beträffande kedjor till velocipeder uttryckligen är begränsad till sådana, som äro avpassade. I större längder in-

kommande velocipedkedjor hänföres sålunda till tulltaxerubriken 787, vilken upptager, bland annat, ledbultkättingar (Galls), med en tullsats av 10 kronor för 100 kilogram.

Utan att äga tillgång till produktionskalkyler, som kunna belysa tillverkningskostnaderna här i förhållande till utlandet, synes dock påtagligt, att sistnämnda tullsats är för låg för att utgöra ett tillräckligt skydd för en ny inhemsk tillverkning. Å andra sidan synes, särskilt med hänsyn till vad som anföres i ovannämnda yttrande från Sveriges Maskinindustriförening, kunna ifrågasättas, huruvida den för velocipeddelar nu gällande tullsatsen vore den lämpliga. En velocipedkedja har, enligt uppgift, en längd av 5 engelska fot och en vikt av c:a 90 gram per fot, motsvarande 450 gram per kedja. Inköpspriset för de bättre kedjorna utgör för närvarande 46 öre per fot (oförtullat). Försäljningspriset utgör en gros 60 öre, reparatörpris 75 öre och katalogpris 1 krona 20 öre per fot. En tull av 1 krona 60 öre per kilogram skulle sålunda motsvara 72 öre per kedja eller c:a 31 procent av inköpspriset.

Enligt vad ämbetsverken inhämtat hava velocipedkedjor av Aktiebolaget C. E. Johanssons i Eskilstuna tillverkning i stort sett visat sig jämnogoda med de i marknaden förekommande bättre utländska kedjorna, såsom Perry-, Appleby- och Diamond-kedjor; dock lära de förstnämnda, att döma av inträffade kedjebrott, hittills varit av väl hårt material. En av våra största inhemska velocipedfabriker har ävenledes såsom sin mening uttalat, att ovannämnda Eskilstuna-fabrik synes hava goda förutsättningar att i kvalitet kunna konkurrera med utländska fabrikat, vilket, särskilt med hänsyn till den jämförelsevis korta tid, som tillverkningen varit i gång, synes utgöra ett gott vittnesbörd om fabrikkatets beskaffenhet.

Frågan om avvägningen av det för en ny industri inom landet erforderliga tullskyddet synes vara av beskaffenhet att lämpligast upptagas till behandling vid en förestående allmän tulltaxerevision. En förutsättning för att en i samband med en dylik revision företagen reglering av tullskyddet skall medföra avsedd verkan är givetvis, att revisionen äger rum snarast möjligt, så att ej fabrikationen, i avsaknad av nödigt tullskydd under dess första tid, måste nedläggas. Emellertid har i en av herr Laurén i riksdagens andra kammare väckt motion (nr 57) hemställts om sådan ändring i gällande tulltaxa, att kedjor, även i längder, måtte i beskattningsavseende likställas med andra velocipeddelar, varför, därest riksdagen skulle finna förhållandena redan nu påkalla en ändring av gällande tullbestämmelser på området, sådan ändring lär bli vidtagen.

I anledning härav torde den gjorda framställningen för närvarande ej påkalla någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida. Stockholm den 15 mars 1924.

För Kommerskollegium:

Carl Malmén.

Ragnar Sohlman.

Osborn Koch.

För Generaltullstyrelsen:

E. Beyer.

John Ewerlöf.

Ture Alsén,
föredragande.

Ed. Linders.